

del ment véghez: Az oltár előtti buzgóságot Jozsef Pál tiszamelléki superintendens ur végzé, a' gyászbeszédék közül pedig a' főtót Szeberini János bányakerületi, a' németet Sztromszky Ferencz dunáninneni, a' magyart Kis János dunántúli superintendens urak tartották, a' megboldogultnak magas érdemeit szívreható szavakkal rajzolván. A' német beszédet gyász-cantate előzé meg, mellyben a' hangok voltak-e igazabbak vagy a' szavak igazabbak? elhatároznunk nehéz. Számosan jelentek meg az ország' minden részeiből az egyházi 's világi rendből 's ha e' számhoz mérjük a' tiszteletet, állíthatjuk, hogy e' tekintetben ama' halotti tisztelkedés egy volt a' maga nemében. Legalább az egyházi évkönyvek nem említnek halotti esetet, hol mind a' négy superintendens 's velök olly számos egyházi 's világi követségi kíséret jelentek volna meg. Thurzo nádor hamvai is csak két superintendens jelenlétében takarítatának el. Az isteni tisztelet végével, Melezer János keresztúri predikátor urnak e' gyászbeszédre készített jeles latin elerája osztogatott ki. A' boldogult generalis-inspector e' forró részvétet teljes mértékben megérdemlé. O' felszabadon keresztül a' protestánsoknak Magyarországon elsőrendű esilaga, lelke, középpontja volt. Mit vesztek benne a' tudományok, mit korunk 's a' haza? azt senki olly mélyen nem érzi, mint az, ki őt Berzsenyinek hozzá intézett olly igaz mint lelket szívet ragadó ódája után fogja megítélni 's méltányolni. Béke hamvainak.

(Üzbégi szerencsétlenség.) Nyitra-megyei helységben hamvazó szerda utáni pénteken rémítő hamvasztás történt. Bizonyos zsidó' vigyázatlansága miatt tűz támadván, 60 's néhány esinos parasztlak két óra alatt tűz-elem' martalékává lón. Szívmetsző tekintet vala az ottani lakosság' szomorú állapota. A' helység kiáradott víztől körülvéve 's borzasztó lángba borítva, minden segély nélküli jajgatás, sirás színhelye volt. Némelyek padlásaik rozszaságtól méltán tartván, silány bútoraikat a' házaik előtt levő vízbe hányák 's azzal elkészvén, midőn a' közelítő veszélyből menekedni akartak, lélekéberségeket vesztve, vízbe fuladoztak, 's nagy nehezen szabadíthatattak ki. Legiszonyúbb véget ére bizonyos szegényebb sorsu nemes asszonyság, ki szülési állapotban lévén, a' mint szobájából egy más kisdédével kifelé törekvék, az ajtó' küszöbén lerogyott 's ott borzasztó kínok közt kisdédétől odaégett 's haza térvő férje lakát, nőjét 's két gyermekét hamuban lelé. De boszantó volt látni a' nép' gonoszságát is. Az egész veszélyt t. i. két három háztető' leszágatásával kezdetben elnyomni lehet vala, de a' helységben egyetlen családya nem volt 's az emberek egymáson segíteni épen nem akartak. Közfenyíték alá méltán vonhatók volnának azok, kik az oda közel fekvő falukból összetódulának 's az őket segítsére biztatókat bárdolatlan, sértő kifejezésekkel illeték. Az önmagától megszünt veszedelem után felsohajtó 's a' károsultakon nem segíthető emberbarát szomorúan távozni akarván, miután szemé csak nyomort és pusztulást látott, fülét következő kaján szózat érte: „Ur isten, hogy van ez, a' mi hazáink porrá égtek 's ez a' három itt megmaradt.“ Ath.

KÜLÖNFÉLE: Temesmegyének mult jan. 14kén 's köv. napjain Dessewffy Antal első alispán elnöksége alatt tartott közgyűlésekor, mint legelső és igen fontos tárgy, felolvastatott a' nm. m. k. Helytartó-Tanácsnak mult évi nov. 16kán 36486 szám alatt költ kir. körlevele, mellyel a' mult évi sept. 14kén Ő cs. 's ap. kir. Felsége és Angolország királyneja közt megerősített kereskedési és szabad-hajózási szerződésnek egy nyomtatott példánya szükséges haszonvétel 's közhírre tétel végett közöltetett. Mire a' kérdéses szerződés egész kiterjedésében felolvastván, a' KK és RR halás érdelemmel vették Ő cs. 's kir. Felségének hü alattvalóji boldogítására czélzó atyai ezen újabb gondoskodását is, melly szerint a' haza kereskedési állapotjának javittatása iránt országgyűlésileg is annyiszor kijelentett közohajtását az érintett szerződés létrehozata által nevezetes részben betölteni kegyeskedett, 's örömettel szívvel néznek ama' szép jövedő élébe, melly a' két fejedelmi ház minden tartományin keresztül az eddigi vákok aránytalansága megszüntetésével engedett kereskedés és szabad hajózás jötekonyságiból, a' haza legnevezetesb folyama t. i. az eddigi szerződésekből kirekesztett Duna által, az iparszorgalom növekedésével 's ebből kétségkívül származandó nemzeti jólléttel eredend; miért is Ő cs. k. Felségének atyai gondoskodását alázatos fölterjesztésben meghálálni; említett szerződés létre hozatával megbízott hg Metternich Kelemen miniszternek fíradozásait pedig mintszinte Kollowrat gr. belügyi miniszternek törekvésit az uralkodó ház alatti népek jobblétének minden kitelhető módon elősegítése végett megköszönni 's az örvendetes tudósításul vett Helytartó-Tanács kegyes intézetét, melléklétül párban közhírre tétel 's főleg a' megyei kereskedők értesítése végett járásbeli főbíró uraknak kiadatni határozzák. — Báro Barkóczy Imre bíró társaival Lelesz várostól Kaposra vezető útvonal egyesületi pontja iránt n. Ung megyei küldöttséggel leendő értekezés végett kiküldetve levén, Zemplény m. febr. közgyűlésében adá be hivatalos jelentését. Az ebben előterjesztett észrevételek köztanácskozás alá vétetvén, a' fenforgó körülállások gondos egybevetése után meggyőződtek a' felől a' megye Rendei, hogy a' küldöttség által javasolt azon utnak, melly ns Ung megye felszólításához képest S.-A.-Ujhelytől a' Bodroglközön által a' közlekedést, egyszersmind a' Hegyaljáról Galicziába vivő országos kereskedési ut egybekötését eszközlené, létesítése, nemcsak hasznos, hanem a' közkereskedés és ezen megyének jobb léte előmozdítása tekintetéből azon igenigen érdekes szempontból is szükséges, mivel a' Bodroglköz, Zemplény megyének e' jeles 's minden természetmennyel bővelkedő része, járhatatlan rozsz utak miatt természetmennyit az eladási piacokra nem fuvarozhatván, minden természetmennyi bővelkedése mellett szegénységgel küzd; ez által pedig nemcsak e' jeles 's nagy kiterjedésű vidék jólléte eszközöltetnék, hanem egyszersmind a' dohányal kereskedés, melly itt hasznos előmenettel természetik, virágzásba hozatnék, és igen szembetűnő jövedelmet szerezne: e' fontos okoknál fogva elhatározták Zemplény Rendei, hogy a' Bodroglközön által vitetendő ut létesítése felsőbb helyen is eszközöltessék 's e' czélelésre tekintetbe vevén mind azon körülállást, mellyek szerint ezen ut kevésb költséggel készülhetne, 's állandóságra nézve is inkább biztosíthatnék, mind azt, hogy ez által nemcsak országos közkereskedési ut köttetnék egybe, hanem egyszersmind a' szomszéd megyékkel közlekedés is könnyítettetnék, ezekre nézve ugy állapodtak meg, hogy a' küldöttségi munkálathoz mellékelt földmérői terv szerint is ezen utvonal Ujhelytől Örösnek, Géresnek, Kir.-Helmecknek, Ag-Csernyőnek vitetvén, a' hely-

ségekeni beszügelésekre a' n. Ung megye által készített salamoni uttal köttessék össze; melly szerint így a' Bodroglközön vitetvén keresztül az utvonal, egyszersmind a' ns. Szabolcs megyéveli közlekedés eszközöltetni, különösen pedig a' tárkányi sőházból való sósállítás könnyebbítetténi, nemkülönbén a' leányvári, Szabolcs megyére nézve szinte sófuvarozási ut 's általjárás is alkalmassá fog tétetni. Mindezen fontos oknál fogva az ország főhg nádora és a' nm. m. kir. Htó-Tanács megkéretni rendeltetett aziránt, hogy ámbár 1828iki intézetben a' kir. Biztosi jelentés következtében a' hegyaljai, Galicziába vezető ut-vonalt Ujhelytől Petriknek 's Vályán felé Ungvárnak méltóztatott megállapítani, mivel ezen utnak a' Bodrogl, Latorcza és Tisza közt fekvő nevezetes és termékeny része ezen megyének hasznát nem veheti, ezen a' megye által javaslatba vett sokkal hasznosb, de kiterjedésére nézve sem sokkal hosszabb, azonban a' kereskedési hasznos következtésekre alkalmasb utvonal méltóztatnék kegyesen megállapítani. — Torontálban a' marhadög három év óta dulván, e' tél elején az ivándai urodalom marhái közt tört-ki. Fogatlan volt eleinte minden orvoslás, elkülönzés és fáradság. Febr. kezdetén azonban megjellevén Ivándán, országos fő állatorvos Szlamma úr, ajánlotta a' ns Tolna megyében föltalált, 's nm. m. kir. Helytartó-Tanács rendeletéből közölt beoltást használtatni. Idegenítő javaslatnak látszott ugyan első pillanattal egészséges marhákba dögvész-anyagot oltani. De a' szükség győzött az előítéleten, 's az oltás megkezdett épen olly móddal, mint a' juhhihlóoltás szokott történni, azon különbséggel mindazáltal, hogy a' dögvész a' marhák czombjaiba oltatik. A' foganat eddig igen kedvező eredményű lett. A' beoltott marhák, a' dögvész es barnok körjelenségeiken gyöngé fokban mennek által 's eleinte megszorodnak, nem esznek, aztán kórlázba esnek, hánynak, hanem 7—9ed napra étvágyukat visszanyerik, 's fölvidulnak. Most az iránt tétetik próba: vajjon az illy beoltott és a' beteg marhák körjelenségein keresztülhatott barnok, dögvészes marhák közé állítva, megkapják-e ismét, és milly mértékben a' betegséget? 's ha e' tapasztalványt is szerencsés siker követendi, a' marhatartó gazdák örök háláját érdemlenni a' dögvész-oltás föltalálója, 's biztos mentőszerrrel kérkedhetünk azon pusztítás ellen, melly nemes megyénkben is, a' közelebb lefolyt három év elforgása alatt, több százezer forint kárt okozott. — Szerb határszélínről f. hó 9kén ezt írják: „A' szorgalmas lakosiról 's képező intézetiről ismét nyájás Melenik városka Maczedoniában, melly egy török bey kormányzása alatt nyög, többször kért már külön követ által orvoslást a' bey zsarnoksági ellen a' konstantinápolyi divántól, de az illy kérelmeket mindenkor véres boszúval 's újabb sanyargatásokkal torla vissza a' bey, 's a' kérelmezés szorgalmazói v. részesei csak gyors futással mentheték meg magukat. Mult év dec. 28kán számos nép gyűlt össze a' sz. egyházban 's érsek lakásában, ez utóbbit közbe járulásért szólítván föl, a' rendkívül nagy fejadó megszüntetése vagy legalább csökkentése kieszközölése végett. Az érsek tüstint számos férfiból álló küldöttséget vezérle a' bey elibe, 's élénk színekkel füsté előtte a' nép inségét; de a' szívtelen török rendületlen maradt. A' rettegve várakozó néptömeg nem mere távozni a' szentegyházból, hanem reggelig összegyűlve maradt ott. Másnap ismét többször törekvék józan utra téríteni a' beyt az érsek; de minden süker nélkül, végre csak szabadon elköltözhetést kívánt a' nép, 's ezt is megtagadta tőle a' török. Rettegven az egyesek ellen elkövethető kegyetlenségektől egészen jan. 3ig maradt a' nép a' sz. egyházban 's az érsek lakján, melly napon az egész gyülekezet, vezérlete alatt, kiköltözék a' városul. Szívreható jelenet volt látni, mikép távozzék annyi ezer ember könyes szemekkel 's kétségbeesési tekintettel azon helyről, hol először pillantá meg a' napvilágot. Musta bey hideg egykedvűséggel tekintte a' távozzók után, miután azonban egy napi távolságra haladának, követeket küldé utánok 's visszahívatá őket, de süker nélkül; mert a' fölingerült nép hallani sem akart ajánlatiról. Seresben új küldöttek érkezének az érsekhez a' beytől, ki 100ezer piaszt ígért neki, azon esetre, ha visszatérésre bírhatná a' népet; de az érsek nem fogadá el a' esábitó ajánlatot, hanem Seresből küldöttséget utasita Konstantinápolyba a' nagyur színe elibe. A' szultán határozását feszült kíváncsisággal várják. A' kivándorlottak szomorú sorsa könyörre méltó. — A' dunai gőzhajótársaság lapjainkban közölt jegyzőkönyve a' külföldre nézve is nagy fontosságu, mert világosan tünteti ki azon virágzást, mellynek kereskedésünk jelenleg a' török tartományokkal, örvend. A' gőzhajózási kapocs Szerbia, Moldva, Oláh- és Bolgárországot is föléb-reszté tespedésibül új kereskedési életre. Az összegyűlt részvényesek méltán hallgatának nagy figyelemmel a' hivatalos jelentés azon pontjára, melly az angol-ausztriai szerződést érdeklé. A' külföldi részvényesek közt semmi nevezetes változás nem történt; a' bajorországi 's württembergi királyok még folyvást szavazattal bíró részvényesek. A' gőzhajózás kiterjedésével a' közönség pártoló részvéte is folyvást növekszik.

A m e r i k a.

(Mexico ellenállásra határozta magát.) A' mexicói hírek igen komorítók; az ország, ugy látszik, tökéletes fejtelenségben slylódik, minde' mellett is makacsul elhatározották, a' francziák követelésit nem teljesíteni. Bustamente a' nép bizodalmat elveszté 's innen igen bajos leend, sőt tán lehetetlen tartós kormányt alakítani. Az ország belje nyugtalanság színhelye; a' Tampicovali közlekedés végkép' el van zárva Canalizo győztes sergei által; Urea szövetségi főnök pedig Tampicoban nyugottan uralkodik. A' mexicói kormánytól főleg pénz hiányzik, mert a' polgárok önkéntes adakozási megszüntek; hírlík, miszerint Bustamente a' papságot szándékozik súlyos adózás alá vetni. — Baudin hajóvezér' irományt intéze az anton-lizardi tábor parancsnokához, mellyben felszólítja őt: engedné meg a' mexicoiaknak Veracruzba jövést, hogy hajói legénysége számára hust 's más élelmiszereket árulhassanak, mit azonnal készpénzzel fizetendnek ki. A'

mexicoi parancsnok elutasítá e' felszólítást, miért is őt a' mexicói kormány megdicséré 's legnagyobb szemességet ajánla neki, hogy a' francziáknak az ország beljéből legkevésb' élelmi szert se vihessenek. — Mexiconál rosszabb állapotban van Középamerika; főleg az indiánok becsapásitól sokat szenved: azon hirre, miszerint az indiánok Guatemalába szándékoznak rontani, a' republica elnöke san Salvador felé nyomult. Alig tudák meg az indiánok, hogy Jalapából elvonult a' csapatok nagyobb része; azonnal megrohanák e' helyet. A' város csapati, segélyt nem várhatva, keresztül akarák magokat vágni az ellenség sorain, 's a' fővárosba vonulni; e' merészletjük azonban nem sült el, tetemes veszteséggel visszaverettek. A' vérszomjas indiánok, a' városba rohanya, foglyaikat egytűlegyig hidegvérűleg agyon lödözték. Kémi ürügy alatt több ótalom nélküli nőszemélyt kerítének hatalmukba, ruháikat letépek testükről, megfertőzteték őket 's végre lecsapdosák föléiket. E' siralmas helyzetben, véresen, meztelenül, felholtan terelék őket Guatemala felé, a' főváros lakosinak borzasztó előjelül küldve, hogy rájuk is hasonló sors várakozik. A' indiánok oda nyilatkoznak, miszerint Guatemala lakosait egytűlegyig rang, kor, 's nem különég nélkül lekonzolják. E' közben Antigua 's Villanuevát rablák ki; ezalatt a' jalapai némberek látásuköz festüvésztetést követve, a' város hölgyei férjeiket, gyermeküket 's testvérüket hathatósan bosszúra szólíták föl; 800 fegyverzett polgár a' város őrségével egyesülten, éjfél esendében Villanuevába nyomult, 's az indiánok őt nélküli táborát meglepve, nagyobb részeit lekonzolák az indiánoknak; vezérek megfutamlott, de nejét kézre keríték, kit alig tudának a' népdühétől megőni, midőn a' városban tömlöczbe huzolák. Az indiánok közül 500 maradt esatateren. —

A' Standard szerint Liverpoolból már öt, legényekkel jól ellátott, kalózhajó vitorlázott el a' mexicói öbölbe 's e' lap reményli, hogy az első tengertuli posta hosszú jegyzékét közlenni az elkobzott francia kereskedési hajóknak. — Matamoras mexicói városba ezer főnyi kormányi csapatot Filisola tábornoksága alatt zárának a' szövetségesek Mendez vezérlete alatt. Wall tábornok, született francia, letévé hivatalát, mint vezérőrnagy a' mexicói seregnél, hogy harcra ne kelljen szállnia földiei ellen. — Ujyork status követháza felhatalmazott egy ujyorki társaságot, mellynek célja Angliával gőzöcsk által rendszer közeledést létesíteni. Egyik ügyviselője már el is indult Angliába utasításokkal. —

Spanyolország.

(Madridi vélemény az estellai történetről. Maroto hivatalos jelentése a' trónkövetelőhöz.) Madridi febr. 27ki hírek szerint, a' fővárosban élénkül foglalják el az elméket az estellai véres események. Minden körülményből az látszik kiválgani, miszerint az agyon lövetett haditűzek gyanuban voltak, hogy d. Sebastian infanst akarák a' trónkövetelő helyére emelni. Kiténik továbbá még az is e' történetből, miszerint a' trónkövetelő táborában nem csupán baszkok és castiliaiak léteznek, hanem egyszersmind föllengősdiek és mérsékpártiak, valamint a' királyné zászlai alatt, kik versenyve küzdenek egymással hatalomért. Igaz ugyan, hogy a' carlospártiak mérsékelvei, mennyiben azokat t. i. a' cubai érsek és Maroto tábornok képviselik, kiáltó ellentétben állnak a' királyné udvarában divatozókkal, de mégis csakugyan egy jelentőséget tulajdonítanak maguknak ezekkel. Pedig mily nagy köztük a' különég! A' carlospártiak több olly tábornokot lövetnek agyon, kik leghasznosb' szolgálattal tünteték ki magukat, míg az alkotmányos mérsékpártiak a' vétkesekkel sem bátorokodának érezetni a' törvények szigorúságát. Mit várhatnak ezek a' carlospártiak mérsékelteitől, melly párthiveinek is vérpadot állít föl? A' navarrai carlospárti szellemű lap jan. 22diki száma így nyilatkozik a' trónkövetelő korlátlan királyi hatalmáról: „Mindenki engedelmeskedik, 's nem cselekszik senki azon rendszabályok ellen, mellyek az erő 's hatalom e' középpontjából indulnak ki. A' törvényszékek, hadsereg, kormányzat, mind ugyanazon befolyásnak engednek.“ A' Castellano következő kérdést intéz az említett laphoz: „Tehát az agyon lövetett tábornokok is azon bámulatos középpont határozatival összhangzólag cselekvének? Egyenlő befolyásra mutatnak e' az estellai történetek?“ — Maroto azon jelentése, mellynek következtében bocsánatot kapott a' trónkövetelőtől, így hangzik. „Fölséged egykedvűleg fogadja azon panaszokat, miket igaz ügye javára emelék, mióta szerencsém vala Portugáliában fölséged kir. lábai elibe borulva ügyének védelmezésire ajánlkoznom. Még nagyobb egykedvűséggel hallgatá szavaimat kellemetlen viszályomról Moreno tábornokkal, ki az arrigoriagai magasokon Espartero ellen tett szolgálattal homállyal törekvék elborítani. Ez utóbbi harc a' háborút bevégezheté vala, mert az ellenség igen csekély erővel bírt, 's Bilbao elfoglaltatása is bizonyos volt, mert az őrsereg csak nyolcz napi élelemmel vala ellátva 's ijedelemtől egészen elfogulva, parancsnoka pedig betegen fekütt. Azon győzelem kétségtelenül Madridba vezetendheté Önt, mi tömérdek vért fogott volna megkímélni. Azon bánásmód, mellyet tapasztalék, kényte, nem a' föls. iránti tisztelet ellen vétkezésre, hanem olly rendszabályokhoz nyulásra, mellyek jövendőre a' rendet, hódolatot, katonai fenytüket 's tiszteletet biztosítandják, mellyel irántam viseltetni tartoznak mások rangom következtében, mellyhez bücsülettel juték hazám 's királyomnak tett hasznos szolgálattimért. Tegnap agyon lövetém Guergue, Sanz, Garcia és Carmona főtűszteket 's el vagyok határozva még többet is kivégeztetni, mert messze ágazó összeesküvésnek juték nyomába, 's meg vagyok győződve, hogy e' rendszabály által biztosítani fogom azon ügy diadalát, mellyet ótalmazni kívánok. Nem csupán föls. személyes ügye ez, hanem több ezer emberé, kik annak elvesztése miatt ádozatul esnének. Határozattal az egész hadsereg egyhangu akarattal pártolja, 's egyszersmind a' népe, melly meguntá már nézni azok megvesztegetett tekervényes ösvénit, kik az eltéve-

lyedt hajókormányán ülnek. Bárcsak legalább már most valahára engedné Önt, hogy a' józan eszt is hallgassa meg egyszer legalább csak azért is, mivel körülmények parancsolják azt. A' süker bizonyosan megmutatandja Önnök, miszerint eddig folyvást megcsalák fölségedet azok, kiknek ármánykodó tanácsival élt. Föls. most a' legnemesb, egyszerűbb 's biztosb' eszközt tartja kezei közt. Ön tudja, miszerint az egyenetlenség magyai csupán főhadiszállásából származnak. Parancsolja Ön környezetének, hogy tüstint költözzenek Franciaországba, 's béke, egyezség 's örömi fog uralkodni alattvalóji közt. Ellenkező esetben, ha a' szenvedélyek még magasb' fokra hágnak, a' boldogtalan esetek olly lánczolatá fognak válni, hogy egyik ember másik élete ellen emelendi karját. El valék határozva visszavonulni gyermekimhez, mert én nem csupán szerencse- és dicőség-szerzésért állék föls. szolgálatiba. De most már nem tehetem ezt. Lételem a' nép 's hadsereg boldogságára szentelem, 's azért ujlag kérem Önt, engedjen a' nép kívánatának. Így talán véget vetendhetünk azon háborúnak, melly annyi ártatlan vérrel áztatja Spanyolország földjét. E' vért néhány dicvágyó makacs kegyetlensége ontja ki. Többször kimondám már föls. előtt azok neveit, kik közutálatot vontak magukra tetteik által, 's azok, kik jó hírrel dicsekedhetnek, föls. közelében élnek. Kívánatos, hogy ezeket bizza meg Ön az ügyek vezérletével. Rövid idő múlva meg leend föls. győződve, hogy ennél józanabb rendszert nem követhet. Ön már évek óta tart börtönben több érdemes vezért. Csak féltékenység 's legundokabb ármány hitetheté el Önnel, hogy e' férfiak vétkesek vagy árulók. Illy gyalázatos sugalmak következtében, ítélet mondatek ki fölöttük, még pedig olly titkosan, hogy egész Európa bámulá azt. Tudni kellene fölségednek, miszerint igen idegenítő makacsságot tanusít folyvást szoros ragaszkodása azon kir. rendelethez, mellyet e' tartományokba léptekor többek unszolására aláírt. Híremet meg kell mentenem, 's tetteimet igazolnom a' világ előtt, melly reám függeszti tekintetét. Föls. megengedi tehát, hogy e' jelentésemet 's ennek következtében kiadandó további parancsimat sajto által nyilváníthassam. Maroto.“

(Maroto diadala következményei. A' jour. des Débats véleménye a' trónkövetelőről.) Maroto diadalmatökéletes. A' trónkövetelő 's családja febr. 27ikén Tolosába érkezvén, az előbbi másnap azonnal magasztaló fölszólítást bocsáta közre, mellyben nyilvánítja, hogy Maroto igazságosan végezteté ki az ismét tábornokokat, 's korábbi fölszólítását megégettetni rendeli. Maroto indítványára ezek száműzettek a' trónkövetelő által: a' leoni püspök, Arias Texerio, Labandero, ministerek; d. Micanor Labandero, Lamas, Pardo, Ramon Pecomdom, Urange, Masaraza, Vivana, a' gyóntató és számos egyéb fő haditűst, kiket Urbistondó tábornok kísért a' határokig. Sok tiszt önként hagyá el a' trónkövetelőt, nem akarván többé olly gyáva férfi alatt szolgálni, ki pillanat hatásától vezéreltetve megsemmíti ma a' tegnap önalkotta törvényét. Montenegro osztálynok a' haditűrczát nyere e' zavarban, d. Ramirez de la Piscina pedig külministerré lön; a' többi kinevezés még nem jutá köz tudomásra. A' navarrai 's baszk tartományok lakosinak nagyobb részét rendkívül föllingerlé e' rendszerváltoztatás 's kegyetlenség, 's az alkotmányos vezérek határozó csapást vihethének e' pillanatban véghez. — A' jour. des Débats hihetlen gyávaság emlékének címezi a' trónkövetelő kibékültét Maroto tábornokkal, 's olly ellenségesen nyilatkozik róla, mikép eddig még soha: „Maroto, így szól többi közt az érintett lap, most korlátlanul uralkodik az egész zendület fölött. A' trónkövetelő egészen megsemmisült, 's csak mint haszontalan pogyász jelenik meg. Ó valóban igazságos jutalmat nyert azon képmutató kegyetlenségeért, mellyel áldozati iránt viselteték, 's titkos kívánati műszere iránti hűtlenségeért. Carlospárti lapok legutóbbi időben teljességgel tagadni akarák a' hivatalos irományok hitelességét. Nem akarák ugyanis hínni, miszerint maga d. Carlos, az olly jó király, mint mondani szokták, javalható vitéz tábornokinak kivégeztetését. Nem tudják e' azon lapok, hogy már az estellai kivégeztések előtt is több tábornokra mondának halált a' trónkövetelő itélőszékei, mellyek csupán személyes befolyása alatt állottak? Feledéke hogy a' hadseregben zendület támadt a' verítélet végrehajtása gátlásaul? Nem tudják e, hogy más tábornokok, különösen: Gomez: Zariategui, 's Balmaseda már hosszab idő óta nyomorganak a' guevarai börtönökben, csupán azért, mivel a' trónkövetelőnek ugy tetszett? Ha az utóbbi kivégezések csakugyan nem a' trónkövetelő szóbeli parancsára történtek, ugy legnagyobb gyalázat 's gyávaság volt részről azokat helyesleni, mikép azt most tevé, holott inkább az egész hadsereg előtt ünnepélyesen kellett volna nyilvánítania, hogy leghűbb szolgáltnak vére akarattja 's tudta nélkül ontatót ki. Hol azon nemeslelkű férfi, ki még ezentul is kész lehetne magát illy férfiert fölládozni? Azonban a' zendület már csakugyan kezd is saját érdekeit elkülönzeni a' trónkövetelőtől, 's nem sokára Carlos nélkül kötend szerződést, ugy, mikép azt java 's boldogsága kívánják. — Igen valószínűnek látszik, hogy rövid idő múlva fontos és elhatározó események történendnek Spanyolországban. —

(Az angol követ elutazik Madridból. A' királyné folyvást gyöngéledik. Elegg.) Február 26ikán este hírnök érkezék Londonbul az angol követséghez Madridba, 's két magányos levelet hozá Melbourne 's Palmerston lordoktul Clarendon követnek. Ebből 's azon körülményből, miszerint a' követ a' hírnök megérkezése után azonnal útra kezdé készülni, azt vélik következtethetni, hogy a' ns lordra hazájában valamely fényes hivatal, vagy épen ministerség várakozik. Spanyolország 's a' királyné érdekeire nézve igen sajnos leend a' tisztelt lord eltávolításá, mivel ő teljes mértékben bírá a' köz bizalmat, az ottani viszonyokat jól ismeré, hatalmas oszlopa volt az alkotmányserűségnek. Böles vezérlete alatt már igen kecségtetűleg haladt előre az annyira hasznos sp.

nyol-angol kereskedési szerződés ügye, mely kevésbé buzgó férfi kezében könnyen megsemmisülhetne. A' madridi ministerség még most sincsen elhatározva a' cortes elhalasztása vagy együtt marasztása iránt. A' útkos társulatok 's föllengődi párt azonban mindent elkövetnek, hogy a' közvéleményt valamiképp megnyerhessék a' föloszlatás pártolására. A' föllengődi sajtó folyvást legéleseb röpiratokban terjesztgeti elveit. Egy szolgálatból kilépett pattantus tiszt legközelebb illy czimű munkát adott ki: „Vigyázzatok polgárkatonák, a' szabadság veszélyben forog!“ Ez irat telve van korlátlankodó kifejezésekkel, 's egy helyen többi közt egyesesen oda nyilatkozik, hogy azon esetre, ha a' kormányzó királyné egykor féktelenül kívánna uralkodni, nemcsak szózatot, hanem tört is lenne szükség emelni ellene. Illy körülmények közt csakugyan mégis gondatlanul cselekvék a' ministerség, midőn a' föllengődieliek kívánatára Cadiz tartományt ostromzár alul fölszabadítá. — A' kormányzó királyné folyvást gyöngélkedik, 's már több nap óta nem is hagyá el szobáit. — Espartero keményen kikel hivatalos iratiban a' ministerség ellen Clonard elbocsáttatása 's azon hanyagság miatt, mellyel a' kormány az éjszaki hadseregnek élelmezése iránt viseltetik. — Madrid környékén haterer lovas áll e' pillanatban indulásra készen, 's az alkotmányosak a' közelgő tavasz kinyíltakor mintegy 153 ezer embert fognak harczmezőre állíthatni. Espartero a' trónkövetelő táborában kiűtött meghasonlást használni akarván, komoly esatába szándékozik bocsátkozni, melly végre öt millió realt küldé a' kormány, hogy annál hathatósabban kezdhesse meg hadi vállalatát. Kívánatos is, hogy hosszas előkészület által ne harácsolja el a' kedvező pillanatot. — Az estellai eseményekre, mint mondják, kitűnő befolyással volt Beira hgnó. —

(Több carlosi főtiszt Esparterohoz pártol. Elegy.) Több ellenmondás daczára is csakugyan valósult, miszerint számos carlospárti főtiszt, többnyire barátai a' Maroto parancsára agyonlőtteknek, Espartero fő tábori szállására érkezvén, a' királyné szolgálatába állott, 's hogy ezek már darab idő óta folytonos egyetértésben állottak az alkotmányos fővezérrel. A' központi hadsereg még most is munka nélkül néz az ellenség szemeközé. Van Halen febr. 22ikén Valenciába érkezék tábornokkarostul. Cabrera ugyanazon nap Azuarában volt, honnan másnap a' hijari vidékre indult. A' boroszalai német lap spanyolországi levelezője, ki többnyire jól szokott értesülve lenni a' trónkövetelő minden ügyéről, határozottan állítja, miszerint d. Carlos egyezését adá Marotonak a' tábornokok kivégeztetésire, mi egyenesen oda látszik mutatni, hogy meg akart minden aron szabadulni azon eselszövényteljes szobatanácstól, melly eddig csak rossz utra vezérlé lépteit. Maroto ez elhatározó tette nagy mértékben emelé a' trónkövetelő erkölcsi erejét, 's az új ministerség alkalmasint espán kizárólag mérsékpártiakból fog állani. Leginkább azon, olly véres erőszakal megbuktatott, pártnak vélik tulajdoníthatni az eddig elkövetett iszonyu kegyetlenségeket, 's mindinkább általánossá válik azon vélemény, hogy Maroto inkább fog hajlani emberibb elvek követésire, 's meg fogja szüntetni a' véres visszatorlásokat. A' királyné tábornoki bizonyosán örömmel előzendik meg őt e' tekintetben. A' halálra ítélt Balmaseda követé Moreno példáját 's megszökött. Futása közben szerencsés volt két század lovasságot gyűjthetni össze, melly csapattal már most saját rovására üzi a' háborut Castiliában; egy két nap alatt mindazáltal már 40 ember szökött meg csoportjából. Több lap terjesztgeté már azon hírt, miszerint Zariategui 's Elio tettelegi alkalmazást nyerének a' hadseregben; mi azonban, hivatalos adatok következtében, nem valósult. Texeiro pártjának ez áldozati martz. 2ikán még foglyok valának, valamint több más tiszt is, kik nagyobb vagy kisebb mértékben pörükbe vannak bonyolítva. Villareal mindazáltal, ha több magányos levélnek hűtelt adhatni, segéde lett a' trónkövetelőnek. Urbistondo és Torre szinte szolgálatot nyertek a' hadseregben. D. Carlos főhadiszállása martz. 2ikán még folyvást Tolosában volt. Texeiro 20 más száműzöttel együtt martz. 4ikén francia földre érkezék; másnap rendkívüli kíváncsisággal várák őt Bayonne lakosai. Taragual osztálynok már néhány nappal előbb érkezék oda, 's a' szökevények és száműzöttek napról napra szaporodnak. Martz. 5ikén huszan érkezének Sareba, 's köztük a' leoni püspök is, ki azon engedelmet, melly szerint Spanyolországban is maradhatott volna, nem akará használni. Másnap ismét ötvenen érkeztek katonai kísérettel Sareba, honnan azonban francia földre költözének. Maroto martz. Isején tetemes hadsereggel Durangoba érkezék, hol királyi pompával fogadá őt az egyházi 's világi hatóság a' kapuk előtt. A' nép és hadsereg nagyobb része lelkesüléssel látszik Marotohoz ragaszkodni, 's azon édes reménnyel kecsgetti magát, hogy a' béke már nincsen távol, 's hogy Maroto minden törekvése annak minél előbb megszerzésire fog ezelteni. Az ostromzari állapotot Bilbao vidékén 's több más helyen vagy végkép megszünteté, vagy legalább módosítá Maroto, 's ez szinte tetemesül emeli népszerűségét, noha a' trónkövetelőt majd egészen homályba borítja. —

Franciaország.

(A' szövetkezés nagy többséget nyert. Politikai kinézések. Ministerségmódosítási hírek.) Martz. 7ikén este a' Commerce szerint következő siker mutatkozék a' választásokra nézve: a' szövetkezés összesen 250 követet nyert, a' ministerség pedig csak 200at, 's hat választás még nem vala tudva. A' Temps 49re teszi a' szövetkezés többségét, a' jour. des Débats pedig csak négyre, noha már számos követ nyilvánosan jelenté, hogy a' szövetkezés mellett fog szavazni, holott az említett kormánylap hívei közé számítá őket. A' Temps hiteles kufföbül akarja tudni, miszerint a' ministerek már lemondának hivatalukról, 's a' martz. 9iki Moniteur hivatalosan közli a' lemondást. Soult pedig a' királyhoz hivatott meg, ki 9dikén délben meg is jelent. Dupin is ministerségre van ki-

jelölve, mert a' kamra elnökségét többé nem igen nyerendi el. Most hihetőleg jogminister leend, 's aztán kanczellár, melly utóbbi hivatalt már rég ohajtja elnyerni. Most keresi Dupin azon ministerséget, mellyet olly gyakran utasíta el magától. Kik leendnek társai? még eddig biztosan nem mondhatni. 7én este azon hír kezdé keringni Parisban, miszerint a' doctrinek megkínálák 40 szózatjokkal Molé grófot, ha társait elbocsátván, Guizot 's Duehotel urakat ministerségbe fogadná. Ez olly fordulat lenne, melly nagy zajt fogna támosztani, noha egyébiránt az eddig történetek után nem igen gerjeszthetne rendkívüli esudalkozást. Bár mi történjék is, mindenké előtt szükséges a' tanácskozási 's vitatási szabadságot megnyerni, vagy is a' szeptemberi törvényeket megsemmíteni. Egyébiránt e' választásoknál elejétől végig folyvást remény fölött növekvék a' szövetkezés szerencséseje. Most már mindenütt csak e' fontos kérdést hallhatni: mi fogja mindezt követni? Annyi bizonyos, miszerint néhány udvarpárti nevezetesb férfi, 's különösen Decazes hg azt tanácslá, hogy a' ministerséget meg kell tartani, 's a' trónbeszédre készülendő válaszfólirotot bevárni, ha pedig ez ismét sértő találna lenni Lajos Fülöpre nézve, tehát harmadszor is föloszlatni a' kamrát. E' terv mindazáltal legjobb akarat mellett sem igen valósítható, mert Molé gr. határozottan kimondá, miszerint tovább úzni semmi esetre nem fogja e' dolgot, 's Montalivet urat kivevén hihetőleg egy minister sem engedendi magát illyesmire használtatni, 's most mindnyájan csak arról gondolkoznak: miképp menthetik meg önmagukat a' fenyegető vész elől, 's milly eszközökkel fegyverezhetnek le legbiztosabban a' közvéleményt, hogy aztán háborítás nélkül élvezhessék kárpótlásul nyerendő helyhivatalaikat. A' megyei választóknak visszaélések 's megvesztegetések miatti panasza 's fenyegetése olly hangos, hogy ministeri többség is bajosan bírta volna magát ellenében föntartani, most pedig, ellenzéni többség mellett még a' trónbeszéd vitatása előtt, mulhatlanul elnyomná a' ministerséget. Az illy alkalomkor használni szokott törvénytelen eszközök csak a' győző pártra nézve maradnak büntetlenül. Beszélük, hogy azon esetre, ha Soult nem fogadná el a' ministerelnökséget, Valée tábornokot szándék azzal megtisztelni, ki aztán társakul Dupin, Human 's egyéb ezekhez hasonló urakat, nyerne. Annyit minden párt biztossnak vél tekinthetni, hogy Dupin minden esetre ministerségbe lépend. Egyébiránt azon vélemény is tetemes viszhagra talál, hogy a' személyváltozást nehezen fogja követni kormányzati rendszer-változtatás. Néhány nap mulva határozottan el leend döntve e' fontos ügy. —

Belgium.

A' követkamrai mart. 4ki ülésben a' londoni tanács jegyzőkönyve elfogadásáról megkezdék a' vitát; elsőbb is Dequesne szólott a' ministerf javaslat mellett, utána Schyven nyilatkozá a' törvényjavaslatok ellen, mit Nothomb külügyminister hoszu kidolgozott beszédben véde; e' beszédet toldalekul tekinthetni az általa kiadott „belga zendülés“ czimű munkához, ő a' bel- 's külpolitikát illető minden kérdést igen kimerítőleg fogja fel. — Másnap ülésben a' vitaközös sorát a' hadminister nyitá meg, mellyben megmutatni törekszik, miszerint sükeres ellenállásról szó sem lehet; a' beesület nem követelhet vak feláldozást 's ha mindent elkövetne 's megkísértene is Belgium, csak vesztene, de nyerni nem fogna. Az ellenzés minden rendszerét taglalás alá vette 's egyikét sem tartá alkalmazhatónak. Utána Doignon, tournayi követ, szólott a' szerződés ellen; élénkül meg-támadá a' ministerséget 's Belgium megbukását jósolá; a' kamra törvény-szerűségerül hosszasán nyilatkozá 's e' tárgy iránt, mint mondá, az ellenzés különös indítvánnyal lépend fel. Ezt Merode követé inkább a' szerződés mellett, mint sem ellene nyilatkozá; a' hatalmak bánásmódját taglalgatá, jobbra balra feddő jegyzeteket szőrogatva 's ez egészben még is meg látszik engedni, hogy Belgium sükeres ellenállást nem gyakorolhat 's így a' szükség törvényének hódulnia kell. A' karzatokon szokottnál kevesebb hallgatók voltak. — Mart. 7kén a' vitákat tovább folytaták; előszőr is Simons szóla, hevesen támadva meg a' ministerséget, az iparüzők mozgalmait ez utóbbi időben gyalázatos rablásnak bélyegzé kalózok által vezéreltetve, kik Belgium erkölcsi 's politikai létét az iparüzés anyagi érdekének föláldozzák. Utána Devaux lépe szószékre, a' ministereket védőleg, beszéde igen is hozadalmas volt 's postaelindulás előtt el sem végezheté. — A' lüttichi összeesküvésről terjesztett hír nem valósult; Hody rendőrségi főnöknek Lüttichbe érkezte hasonlólag koholmány, Lüttichváros a' legnagyobb esendet 's nyugalmat élvezi. — A' brüsseli pénzesarnokon kedvetlen hatást gyakorol a' követkamrai hozadalmas vita; a' pénzkelet nyomasztó állapotban van. — A' hadminister parancsa következtében a' Brüssselben állomásozó 15ik tartalékezed főnöke föl van hatalmazva, minden századból 20 férfit hazájába visszabocsátani; hihetőleg e' rendszabály a' többi ezredre is ki fog terjesztetni. Ezen részletes lefegyverzés eléggé tanuság arra, miszerint a' kormány a' viták kimenetéről bizonyos. —

Frankfurti lapok Brüsselből mart. 3káról következőleg írnak: „Azon hír terjeng itt, miszerint Hody rendőrségi főnök tegnap este Lüttichbe utazott, hol útkos összeesküvést födöztek föl a' hon bátorsága ellen. Egy uttal az Espoir szerkesztőjét is fogollyá teendi a' rendőrségi főnök. Azonban e' hírről az Observateur nem kezeskedik. — Bartelst mart. Ijén 9 órakor kihallgaták, 's 6 órai vallatás után rendőrök között ismét visszavivék tömlöczébe. Bayav főügyvéd van megbízva a' nyilvános ügyek tárczájával. Katsot tegnap regg. 9től délutáni 2 óraig vallaták 's ismét visszahurcolák szigorú tömlöczébe.“ —

Gabonaár: Pest, mart. 18 es 19kén: Tiszta buza 165, 150, 130; — Kétszeres 120, —, —; Rozs 100, 95, 90; — Árpa —, —; Zab 65, 62, 60; Köles 88, 75, —; — Köles-kása Kükörcze 90, 85, 80, pesti m. v. garas.